

www.ketab.ir

رمزگان کارآفرینی در علم جغرافیا

به سفارش دبیرخانه فارسی زبان علم

فهرست

سرشناسه: نظری، ولی‌اله، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: رمزگان کارآفرینی در علم جغرافیا/ مولفان ولی‌اله نظری، محمد غلامی، منصور رضا علی؛ به سفارش دبیرخانه فارسی زبان علم.

مشخصات نشر: قزوین: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۲ ص.، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۴۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۰۹ - ۲۱۲.

موضوع: کارآفرینی

موضوع: Entrepreneurship

موضوع: جغرافیا

موضوع: Geography

شناسه افزوده: غلامی، محمد، ۱۳۵۵ -

شناسه افزوده: رضا علی، منصور، ۱۳۴۷ -

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، واحد قزوین، دبیرخانه فارسی زبان علم

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین

شناسه افزوده: Press Organization Jahade Daneshgahi Ghazvin Branch

رده بندی کنگره: HB۶۱۵

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۰۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۰۷۹۰۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

رمزگان کارآفرینی در علم جغرافیا

مؤلفان: دکتر ولی‌اله نظری

دکتر محمد غلامی

دکتر منصور رضا علی

صفحه آرایه:

سمیرا حکیمی‌ها

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۴۹-۲

چاپ: نوبت اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بهاء: ۹۴۰۰۰۰ ریال

به سفارش دبیرخانه فارسی زبان علم

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی قزوین

کلیه حقوق محفوظ است ©

۳	پیشگفتار
۷	آموزشگر تحقیقات جغرافیایی
۹	استادی آموزش جغرافیا
۱۱	افسر نظامی
۱۳	ایده ساز جغرافیایی
۱۵	بازاریابی جغرافیایی
۱۷	باغدار مدرن
۱۹	برنامه ریز روستایی
۲۱	برنامه ریز شهری
۲۳	برنامه ریز عشایری
۲۵	برنامه ریز منطقه ای
۲۷	برنامه ریز ناحیه ای
۲۹	بوم شناس
۳۱	تسهیلگر توسعه روستایی
۳۳	تولیدکننده ابزارهای تخصصی آموزشی
۳۵	جمعیت شناس
۳۷	خبرنگار جغرافیایی
۳۹	دامدار مدرن
۴۱	دیپلمات
۴۳	رایزن فرهنگی
۴۵	رایزن محیطی

۴۷	زارع مدرن
۴۹	ژئوپولیتیکست
۵۱	ژئومورفولوژیست
۵۳	شهردار و مدیریت شهری
۵۵	کارشناس امور تقسیمات کشوری
۵۷	کارتوگراف
۵۹	کارشناس ارزیابی محیطی
۶۱	کارشناس امنیت جغرافیایی
۶۳	کارشناس اوقات فراغت
۶۵	کارشناس کارگاه جغرافیایی
۶۷	کارشناس بازاریابی صنایع دستی
۶۹	کارشناس بازیافت منابع
۷۱	کارشناس برنامه ریزی مسکن
۷۳	کارشناس گردشگری درمانی
۷۵	کارشناس گردشگری کلینز
۷۷	کارشناس گردشگری مذهبی
۷۹	کارشناس گردشگری ورزشی
۸۱	کارشناس توسعه پایدار
۸۳	کارشناس توسعه روستایی
۸۵	کارشناس ثبت اسناد جغرافیایی
۸۷	کارشناس جغرافیای بهداشت و درمان
۸۹	کارشناس جغرافیای نظامی
۹۱	کارشناس زیرساخت های خدمات شهری
۹۵	کارشناس کاربری زمین شهری
۹۷	کارشناس مخاطرات طبیعی
۹۹	کارشناس مشاور کشاورزی تخصصی
۱۰۱	کارشناس مطالعات محیطی
۱۰۳	کارشناس ممیزی املاک
۱۰۵	کارشناس منابع آب های سطحی و زیرزمینی
۱۰۷	کارشناس و آنالیز فضای جغرافیایی
۱۰۹	کارشناس همایش های جغرافیایی
۱۱۱	کارشناس مدیریت بحران
۱۱۳	کارشناس نشر تحقیقات جغرافیایی
۱۱۵	کتابدار تخصصی جغرافیایی
۱۱۷	راهنمای تور
۱۱۹	متخصص اقلیم

۱۲۱	متخصص سیستم اطلاعات زمین
۱۲۳	متخصص انرژی
۱۲۵	متخصص توسعه
۱۲۷	متخصص جغرافیای پزشکی
۱۲۹	متخصص جغرافیای تاریخی
۱۳۱	متخصص جغرافیای تعلیم و تربیت
۱۳۳	متخصص جغرافیای فرهنگی
۱۳۵	متخصص جی. آی. اس
۱۳۷	متخصص جی. پی. اس
۱۳۹	متخصص سنجش از دور
۱۴۱	متخصص مطالعات کمی در جغرافیا
۱۴۳	متخصص مناطق خشک و کویرشناس
۱۴۵	متخصص نقشه‌کشی
۱۴۷	مترجم گردشگری
۱۴۹	مترجمی تألیفات ابن‌المللی جغرافیایی
۱۵۱	مدل‌ساز جغرافیایی
۱۵۳	مدیر اکتشافات جغرافیایی
۱۵۵	مدیر توره‌های علمی دانشجویی و دانش‌آموزی
۱۵۷	مدیر حمل و نقل
۱۵۹	مدیر محیط‌زیست
۱۶۱	مدیریت استانداری
۱۶۳	مدیریت منابع جغرافیایی
۱۶۵	مردم‌شناس
۱۶۷	مستندساز جغرافیایی
۱۶۹	مشاور آمایش سرزمین
۱۷۱	مشاور اقتصادی
۱۷۳	مشاور انجمن‌های جغرافیایی
۱۷۵	مشاور انجمن‌های گردشگری
۱۷۷	مشاور جغرافیای ترابری
۱۷۹	مشاور حمل و نقل دریایی
۱۸۱	مشاور صنعتی
۱۸۳	مشاور کشاورزی
۱۸۵	مشاور مدیریت‌های کشوری
۱۸۷	مؤلف کتب تخصصی جغرافیایی
۱۸۹	مؤلف مقالات تخصصی جغرافیایی
۱۹۱	معلمی آموزش جغرافیا

پیشگفتار

از زمان پیدایش بشر، علم جغرافیا هم به نوعی شکل گرفته است و توانسته نقش مهمی در شناخت زمین و توان های سرزمین آن ایفا نماید. جغرافیا در روند تکاملی خود سهم خود را به اشکال گوناگون در بسترسازی برای پیشرفت زندگی هم ایفا نموده و سه دوره توصیفی، اکتشافی و کاربردی را به جامعه بشری عرضه نموده است. کمک علم جغرافیا به بشر در دوره توصیفی شناخت زمین و عوارض آن بر پایه توصیف قلمداد شده است. با این منظور که جغرافیا تمام مکان ها را با روش وصف کردن به مردم شناسایی کرده و تقریباً طولانی ترین دوره علم جغرافیا هم به شمار رفته است. بعد از این دوره، دوره اکتشافات جغرافیایی به میان آمده که غالب کارکرد آن، کشف سرزمین های ناشناخته بوده است. این دوره با اثرگذاری خود تمام مکان های جغرافیایی را به کمک مکتشفان جغرافیایی به جامعه جهانی عرضه کرده است. متعاقب این دوره، دوره بسیار مهم و نهایی جغرافیا در جهان شکل گرفته که دوره کاربردی بودن علم جغرافیاست و از آن در زبان لاتین به «Applied Geography» یاد می کنند. ویژگی قابل تمایز این دوره از دانش جغرافیا، اثرگذاری و نقش آفرینی این علم مهم در زندگی مردم است، چرا که تمام مردم دنیا هر روز به نوعی با اثرات و توان های این علم در زندگی مدرن امروزی بهره می برند؛ بدون اینکه تصور کنند که دانش جغرافیا در زندگی آن ها چه اثرات مستقیمی داشته است. بر این پایه و بر اساس تجربیات معلمی در سیستم آموزش و پرورش ایران و همچنین تجربه های دوران تدریس در دانشگاه که وظیفه مهم آموزش جغرافیا را بر عهده داریم، بر آن شدیم که کتابی جامع

در خصوص ویژگی‌ها و قابلیت‌های رشته جغرافیا در زمینه کارآفرینی و توان بالقوه این علم در ایجاد شغل در جامعه سخنی نو به جامعه علمی کشور عرضه نمائیم. چراکه احساس نمودیم در سیستم آموزشی کشورهایی نظیر ایران، رشته‌های علوم انسانی دچار تعصب نابجایی گردیده‌اند و آن اینکه رشته‌های علوم انسانی توانایی ایجاد تغییر در زندگی بشری را ندارند و قادر به تحول در حوزه اقتصادی و اجتماعی هم نیستند. سال‌ها تجربیات تدریس مؤلفان در دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها نشان داد که رشته جغرافیا مغفول مانده و در حد حفظ نام مکان و غیره است؛ از این‌رو بر آن شدیم که ضمن مطالعه توان‌های این علم در کشورهای پیشرفته و نوع بهره‌برداری مدیران این کشورها از این علم، هم رشته جغرافیا را بهتر به جامعه علمی و دانشجویان معرفی نمائیم و هم قابلیت‌ها و پتانسیل‌های مهم و کاربردی این علم جذاب را در دنیا برای همگان به زبانی کوتاه و فصیح معرفی کنیم تا همگان بدانند که جغرافیا علمی است که هم‌زاد بشر است و به قدمت تاریخ بشر دارای سابقه است. از این‌رو با مطالعه منابع روز دنیا یکصد توان علمی و کاربردی این رشته را مورد کندوکاو قرار دادیم و تلاش نمودیم که ضمن معرفی اثر علم جغرافیا در تک‌تک توان‌های این رشته، کارآفرینی آن را هم معرفی نماییم. با این دیدگاه دیگر عامه مردم، مسئولان، دانشجویان و حتی معلمان و استادان، جغرافیا را تنها علم شناخت قلمداد نخواهند کرد؛ بلکه با دیدگاهی نوین به کاربردی بودن این علم در مدارس و دانشگاه‌ها خواهند نگریست. تلاش مؤلفان این کتاب که برای اولین بار در ایران تدوین شده است، بی‌شک مرزهای این علم را بیش از پیش در خواهد نوردید و این کتاب تلاش خواهد کرد که ضمن معرفی دانش جغرافیا و شاخه‌های سه‌گانه آن (طبیعی، انسانی، فنی) فرصت‌های کارآفرینی صدگانه مهم در این حوزه را بهتر به جامعه علمی و سیاست‌مداران و برنامه‌ریزان دانش جغرافیا تبیین نماید و دیدگاه‌های آن‌ها را برای اهمیت دادن به این رشته در عرصه داخلی ایران بزرگ برای بهره‌مندی از توان‌های آن در قالب برنامه‌ریزی و ایجاد چشم‌اندازهای توسعه، بهتر و بیشتر پذیرا باشند. باشد که چنین اثر علمی‌ای که برای اولین بار در ایران منتشر می‌گردد، موجب برون‌رفت شاخه‌های علمی رشته بتوان جغرافیا از غربت دیدگاه‌های غیرکارشناسی و غیرعلمی شود و دانشجویان شاغل به تحصیل در این علم با مطالعه این کتاب، ضمن ایجاد حس غرور در خود، توانایی دفاع از علم و رشته خود را به دست آورند. و در آینده نیز با توجه به رشته و گرایش خود زمینه‌ساز انواع شغل‌های دولتی و غیردولتی باشند، چراکه معتقدیم با آموزش دانش جغرافیا به علاقه‌مندان، برای آن‌ها شغل تضمین‌شده دولتی در سازمان‌ها فراهم نخواهد شد؛ بلکه این، محصل و فارغ‌التحصیل باعلاقه دانش جغرافیا است که با تغییر نگرش خود به این دانش

اثرگذار، ضمن ایجاد آگاهی‌های لازم در خصوص رشته خود و همچنین فراهم کردن تخصص‌گرایی در خود، زمینه‌ساز انواع شغل‌های مهم و جهانی در کشور خود خواهد بود. همچنین خواهد توانست با پیروی از سیاست‌های آموزش جغرافیای کاربردی، بخشی از مشکلات کشور را مرتفع کند و برای خود و دیگران کارآفرینی و پول‌آفرینی نماید. کتاب حاضر تلاش مضاعف دارد که این مهم در بین خانواده‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، شرکت‌های دولتی و خصوصی و نهادهای دولتی ایران نهادینه گردد. حال وقت آن است که جغرافیا با تمام توان به میدان بیاید و با تغییر نگرش مردم و مسئولان، زمینه‌ساز توسعه پایدار در کشور گردد. جغرافیا در بطن خود دارای توانمندی‌های زیادی است که می‌تواند کارآفرینی را جدای از رشته‌های دیگر و یا با همکاری رشته‌های دیگر ایجاد نماید؛ از این رو کتاب حاضر برای اهداف و افراد زیر تدوین و تألیف گردید:

کسانی که جغرافیا می‌خوانند و به آن اطمینان ندارند تا بدین وسیله آگاهی لازم را در خصوص کاربردی بودن رشته و همچنین توانمندی‌های آن در خصوص کارآفرینی به دست آورند؛

مدیران نهادهای کلان و خرد دولتی که جغرافیا را علمی اثرساز و کاربردی تلقی نمی‌کنند؛ بلکه برداشتی متفاوت از این دارند؛

کسانی که کارآفرین هستند؛ اما تا به حال در شاخه و گرایش‌های جغرافیا به فکر کارآفرینی نبوده‌اند؛

تمام برنامه‌ریزانی که جغرافیا را جزء علوم انسانی تلقی می‌کنند که جغرافیا در بطن آن قدرت کاربردی و اقتصادی ندارد؛

دانشجویانی که در مقاطع مختلف، جغرافیا می‌خوانند؛ اما امیدشان فقط و فقط به شغل‌های دولتی است؛

سازمان‌هایی که در اطلاعیه‌های استخدامی خود، جغرافیا و فارغ‌التحصیلان آن را نمی‌گنجانند؛ مدیرانی که جغرافیا را فقط و فقط تئوری و حفظ نام مکان‌ها می‌دانند؛

و آخرین‌که در حال حاضر باید دیدگاه همگان به جغرافیا تغییر یابد و چهره واقعی و اثرگذار این علم نمایان گردد.

این کتاب دو مشخصه متفاوت دیگر هم دارد که به توان جغرافیا اضافه می‌شود. اول اینکه تمام شغل‌های صدگانه در جغرافیا دارای نمونه تصویری داخلی هستند (یعنی اینکه کشور در

داخل قابلیت تربیت نیرو و به‌کارگیری آن را دارد). دوم اینکه تمام شغل‌های بیان شده در قالب جدولی جداگانه مشخصات رشته شغلی در کارآفرینی را دارند. با این مضمون، مؤلفان با تمام تلاش خود برای نوآوری در این کتاب، اذعان کامل دارند که کتاب منتشرشده بی‌عیب و نقص نیست. از این‌رو از تمام استادان و صاحب‌نظران گرامی در این حیطه خاضعانه خواهشمند است که دیدگاه‌های خود را در خصوص این اثر علمی به مؤلفان انعکاس دهند تا در چاپ‌های بعدی بتوانند ضمن به‌کارگیری دانش و تجربیات صاحب‌نظران، عیوب این اثر علمی را برطرف کرده، موجبات کاربردی‌تر شدن این کتاب را فراهم نمایند. در پایان لازم است اشاره گردد که در انتخاب تصاویر این کتاب هیچ قصد و هدف شخصی و گروهی نبوده و فقط جنبه آشنایی دارد.

مؤلفان

تابستان ۱۴۰۰